

**kurskod CM1005 Extern Redovisning, Kursmoment TEN1, 4,5 hp, Del C för högre betyg C-A** skriftlig examination i skrivsal. Du behöver vara registrerad på kursen och anmäld till tentamen. Examinator Peter Sillén

**TEN Del C förutsättning att examinera** för högre betyg C-A med skriftlig tentamen är **godkänd TEN DEL A** godkända KS1, KS2, KS3, KS4 o c h **godkänd TEN DEL B** med två, 2, godkända frivilliga lab.uppgifter. För tydlighet och för att spara Din tid, påbörja inte och gör inte inlämning TEN Del C om något från TEN Del A eller TEN Del B saknas, eller ej ännu är godkänt, dvs om det t.ex finns kompletteringar som ej är klara.

**Kursens Lärandemål är att kunna**

- redogöra för krav och villkor för entreprenörskap i nystartade och mindre företag
- redogöra för relevanta aspekter av hållbar utveckling inklusive hållbarhetsredovisning
- redogöra för redovisningens roll för beslutsfattande, grunder för svensk och internationell redovisningspraxis och en revisors roll och ansvar
- kunna tillämpa lagar som reglerar företagens redovisning, rapportering och beskattning
- redogöra för grunder, teoretiska utgångspunkter, centrala begrepp såsom eget och främmande kapital inom redovisning med betoning på mindre företag, framförallt aktiebolag
- identifiera, strukturera, kalkylera och analysera varutransaktioner, andra affärshändelser, periodiseringar, grundläggande värdering av tillgångar och värderingsfrågor vid bokslut
- upprätta bokslut och redogöra för resultat och ekonomisk ställning
- använda enklare bokföringsprogram för affärshändelser, bokslut och rapport
- analysera räkenskaper, bokslut och årsredovisning
- Tillämpa entreprenörskap genom att redogöra för affärsmodeller, affärsplanering, strategi, hållbar affärsutveckling och marknadsföring som innovativt kan skapa värde och konkurrenskraft
- Redogöra för hur hållbart entreprenörskap kan höja kvalitet och resultat genom att ta tillvara mänskliga resurser och behov

**TEN Del C ordinarie skrivtid 4h och förlängd skrivtid 6h** Ta själv ansvar för och bevaka att Du gör inlämning inom Din skrivtid ! När du är klar - eller om tiden är på väg ta slut - 'Lämna in uppgift'. Lämna Du in efter Din skrivtid, så rättas tyvärr ej Din inlämning.

**Skriv tydligt på Din inlämning och högst upp på varje blad Du lämnar in namn och personnummer** och på tentaförsättsbladet skriv även antal inlämnade blad

**TEN Del C tillåtna hjälpmedel** är miniräknare utan någon lagrad kursinformation och BAS kontoplan.

När Du lämnar in bekräftar Du att Du själv har skrivit inlämningen, att det är egenförfattad text och egna utförda kalkyler. **Du har eget ansvar för Din inlämning och eget ansvar att inte medverka till otillåten hjälp**

Misstanke om fusk, otillåten hjälp och plagiering måste kursens lärare anmäla men bedöms inte av kursens lärare, utan lämnas vidare till KTH disciplinnämnd för prövning. Disciplinnämnden gör en formell granskning av vad som skett i närvaro av jurist och den expert som kan behövas för bedömning. Du kan själv behöva bevisa att du har den kunskap som finns i inlämningen. Både den som lämnat otillåten hjälp och den som tagit emot otillåten hjälp kan få sina studier påverkade. Prövningar registreras och finns kvar i register även vid 'friande utslag'. Prövning med 'fällande' utslag leder normalt till kortare eller längre avstängning från möjlighet att vara på skolan, delta i undervisning, kommunicera med lärare och studievägledare om studier under avstängningsperioden, vid fällande prövning för fusk, otillåten hjälp, falsk identitet eller plagiering.

Din inlämning kan bli granskad av 'ORIGINAL' !

**Genom att lämna in och signera tentaförsättsbladet med namn och datum bekräftar Du \* att Du** har läst igenom hela texten ovan och \* att Du har skrivit inlämningen självständigt utan otillåten hjälp och löst uppgifterna utan hjälp från någon annan och \* Du har tagit del av och kommer att följa de regler som gäller för tentamen i kursen

**TEN Del C anvisning – tre huvuduppgifter A1, A2, B#1-4 motsvarar analys, värdering och tillämpning genom att visa Din kompetens för av lärare / examinator valda lärandemål. Du behöver för att bli examinerad, dvs få Din inlämning rättad, göra någon inlämning för A1 och för A2 och för B som visar Din kompetens för valda lärandemål. Saknas en av A1, A2 eller B, blir inlämningen inte examinerad, men Du kan vid en omtenta, göra och lägga till den saknade delen, så blir helheten examinerad, dvs Du behöver inte göra om hela TEN Del C.**

Du väljer själv hur Du strukturerar och formulerar Din inlämning för uppgifterna. Tänk på att svar med kvalitet ska ha en rättvisande beskrivning och god tydlighet i det Du skriver. Det är framförallt kvalitet som har betygspåverkan. Använd gärna både teori och, om det är relevant, praktiska egna påhittade exempel, eller företagsexempel. Ett tydligt företagsexempel eller svar med ett praktiskt påhittat sammanhang som exempel kan förstärka kvaliteten i Ditt svar.

Om Du saknar data, gör gärna egna antaganden för Din lösning, så att Du inte fastnar med en uppgift. Nämn tydligt antagande Du gör i Ditt svar.

**LYCKA TILL !**

**Skriv tydligt på Din inlämning och högst upp på varje blad Du lämnar in namn och personnummer och på tentaförsättsbladet skriv även antal inlämnade blad**

**Uppgift A1** Redogör för kortfattat med text som kan innehålla teori, analys, företagsexempel och egna sakliga resonemang och synpunkter. Du väljer själv hur Du skriver, strukturerar och formulerar Din inlämning med innehåll som Du bedömer på ett bra lämpligt sätt visar Din kompetens

**Redogör för, med valfritt eget urval**

- lagar för företags redovisning, hållbarhetsredovisning, rapportering och beskattning
- redovisningens roll för beslutsfattande, grunder för svensk och internationell redovisningspraxis och en revisors roll och ansvar

**Uppgift A2** Redogör för kortfattat med text som kan innehålla teori, analys, företagsexempel och egna sakliga resonemang och synpunkter. Du väljer själv hur Du skriver, strukturerar och formulerar Din inlämning med innehåll som Du bedömer på ett bra lämpligt sätt visar Din kompetens

**Redogör för, med valfritt eget urval**

- bra och effektivt entreprenörskap
- hållbart entreprenörskap som kan höja kvalitet och resultat genom att ta tillvara mänskliga resurser och behov
- affärsmodell – affärsplanering – strategi - hållbar affärsutveckling – värdeerbjudande – värdeskapande - marknadsföring – innovation – värdeskapande - konkurrenskraft – värdefångst
- andra begrepp Du relaterar till entreprenörskap som Du anser är relevanta.

## **Uppgift B** (utgår från KS2 med mindre ändringar)

### **Tillämpa metod för bokslut. Bortse från moms, skatter på lön och skatt på resultat.**

**#1** (från KS2 med ändrade siffror) identifiera, strukturera, kalkylera och analysera affärshändelser som beskrivs nedan. Gör lämpliga periodiseringar och värderingar av tillgångar.

**#2** (från KS2 med ändrade siffror) Redogör för årets resultat genom att avsluta bokföringskonton mot resultaträkningen. För årets resultat till balansräkningen.

**#3** (från KS2 med ändrade siffror) Redogör för företagets ekonomiska ställning med en balansräkning genom att avsluta bokföringskonton mot balansräkningen.

**#4** (från KS2 med ändrade siffror) Vilket saldo ska konto 'bank' ha för bokslutet ska vara i balans ?

**#5** Upprätta en kassaflödesanalys som kontroll att konto bank stämmer med bokslutets RR och BR.

**#6** Redovisa beräkning av finansiella nyckeltal för företagets bokslut. Beskriv kort egen analys av räkenskaper vad Dina beräkningar av finansiella nyckeltal visar om företaget.

**Underlag** 'Dator' har ingående balans IB, 100.000 kr, med ekonomisk livslängd 5 år.

Konto 'Ackumulerad avskrivning' har ingående balans, IB, ett års avskrivning. Under året köps ytterligare en datorserver för 50.000 kr, med samma ekonomiska livslängd, 5 år. Visa bokföring av inköp av dator och periodisering med avskrivning båda datorserver vid bokslut på konton nedan.

Lager har IB 180.000. Konto 'inköp varor' har saldo 600.000 kr från årets inköp. I samband med årsbokslutet görs inventering som visar 50.000 kr varor i lager. Visa resultatet från inventeringen på konto 'lager varor' och konto 'inköp varor'.

Vid bokslutet noteras saldo för betalad lokalhyra 120.000 kr. Av det är 30.000 kr förskott för det kommande tre månader. Visa periodisering av lokalhyra på konton 'lokalhyra' och 'interimsfordring'.

Vid årsbokslutet noteras att kunder betalat för anpassning av varor. Saldo för utförda tjänster är 100.000 kr, men ett uppdrag, värt 30.000 kr har kund betalat i förskott. Vid bokslutet är det inte utfört ännu. Visa periodiseringen på konto 'utförda tjänster' och konto 'interimsskulder'

Banklån har ingående balans 100.000 kr. Bokför amortering 10.000 kr för banklån

Bokför betalning av ränta med 10% på banklånets ingående balans, dvs före amortering

konto 'försäljning varor' har ett saldo 1.500.000 kr från levererad försäljning under året

konto 'driftsutgifter' har ett saldo 250.000 kr från faktiska förbrukade resurser under året

konto 'löner' har ett saldo 400.000 kr från utbetalade löner under året

konto 'kundfordringar' har ett debetsaldo 50.000 kr för fakturor som ej är betalade.

konto 'eget kapital' har ingående balans, IB saldo 200.000 kr

konto leverantörsskulder har ett kreditsaldo 50.000 kr för obetalda fakturor

konto	BAS kontonamn	Saldo	Saldo	Tillägg	Tillägg	BALANSRÄKNING	kronor
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	<u>Anläggningstillgångar</u>	
1250	Datorer						
1259	Ack avskrivning datorer						
						<u>Omsättningstillgångar</u>	
1460	Lager						
1510	Kundfordringar						
1700	Interimsfordringar						
1940	Bank						
						<b>Summa tillgångar</b>	
						<u>Eget kapital, rubrik</u>	
2010	Eget kapital, delägare						
2019	Årets resultat						
						<u>Långfristiga skulder</u>	
2350	Banklån						
						<u>Kortfristiga skulder</u>	
2440	Leverantörsskulder						
2900	Interimsskulder						
						RESULTATRÄKNING	
						<u>Rörelsens intäkter</u>	
3001	Försäljning tjänster						
3010	Försäljning varor						
						<u>-Rörelsens kostnader</u>	
4010	Varuinköp, KSV						
5010	Lokalhyra						
5100	Fastighet, drift						
7200	Löner						
7835	Avskrivningar på datorer						
						<u>Rörelseresultat</u>	
8300	Ränteintäkter						
8400	Räntekostnader						
8999	Årets resultat					<b>Årets resultat</b>	

När du är klar eller om tiden är på väg ta slut - lämna in ! Inlämning efter skrivtid rättas ej.

När Du lämnar in bekräftar Du att Du själv har skrivit inlämningen utan otillåten hjälp.  
Skriv namn och personnummer tydligt högst upp på alla inlämnade blad och på  
tentaförsättsbladet skriv antal inlämnade blad och skriv under med datum och namnteckning.

### **BESKRIVNING AV BETYG - hur redovisad kompetens bedöms**

genom godkänd TEN Del A uppnås TEN betyg E eller (med få mindre KS-kompletteringar) D

(E) formulerar grundläggande metoder och teori

(E) definierar viktiga begrepp

(E) tillämpar teori och metod på enkla problem

genom godkänd TEN Del A + godkänd TEN Del B med 2, två, godkända extra lab.uppgifter uppnås  
TEN betyg D eller (med få mindre KS-kompletteringar) C

(D) tillämpar teori och metod på mer avancerade frågeställningar inom någon del av kursen

(D) till del utförda, till del begränsade lösningar

Med godkänd TEN Del A + godkänd TEN Del B med två, 2, godkända extra betygshöjande  
lab.uppgifter uppnås TEN betyg D eller (med få mindre KS-kompletteringar) C, samt är möjligt att  
examineras TEN Del C för möjligt högre betyg C, B, A.

TEN Del C är skriftlig slutexamination av lärandemål

(C) i genomsnitt bra lösningar, med enstaka brister

(C) tillämpar teori och metod på mer avancerade frågeställningar inom flera delar av kursen

(B) i genomsnitt väl utförda lösningar, med ett fåtal brister

(B) tillämpar teori och metod på mer avancerade frågeställningar inom alla examinerade delar av kursen, och löser problem som kombinerar flera delar av kursen

(A) tillämpar teori och metod på mer avancerade frågeställningar inom alla examinerade delar av kursen och i frågeställningar som kombinerar flera delar av kursen

(A) genomgående utmärkta, mycket väl utförda lösningar